

Tutkimus ja seuranta -työryhmä, kokous 1/2023

Aika: Torstaina 9.2.2023 klo 9.00–11.00

Paikka: Teams –etäkokous

Läsnä:

HUS Apteekki, Hanna Tolonen (puheenjohtaja)
Itä-Suomen yliopisto, Farmasian laitos, Emma Aarnio (sihteeri)
Helsingin yliopisto, Farmasian tiedekunta, Marika Pohjanoksa-Mäntylä
Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos, Marja Härkänen
Kela, Terhi Kurko
Kliinisen farmasian seura, Niina Karttunen
Kuluttajaliitto, Julia Lumijärvi
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea, Leena Saastamoinen
Suomen Farmasialiitto / Pfizer, Juha Turunen
Yliopiston Apteekki, Kari Linden

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 9.02. Todettiin läsnäolijat ja käytiin läpi kunkin kuulumiset. Toivotettiin Terhi Kurko Kelasta tervetulleeksi työryhmään.

2. Terveiset koordinaatioryhmästä ja Lääkeinformaatioverkoston yhteistapaamisesta

Koordinaatioryhmällä on menossa sähköpostikokous Ajantasainen lääkitystieto -työryhmän teke-
mästä lääkityksen ajantasaistamisen muistilistasta terveydenhuollon ammattilaisille. Muistilista on
tarkoitettu lanseerata lääkkehoidon päivänä 16.3. Sähköpostikokouksen jälkeen seuraava kokous on
14.3.

Koordinaatioryhmän edellinen kokous järjestettiin 24.11.2022. Kokouksessa käytiin läpi Lääkeinfor-
maatioverkoston työryhmien kuulumisia. Käyttäjälähtöinen lääkeinformaatio -työryhmä on päivittä-
mässä koosteita lääketietolähteistä ja työkaluista terveydenhuollon ammattilaisille ja sairaalafarma-
sian ammattilaisille tarkoitettu kooste uudistetaan. Ajantasainen lääkitystieto -työryhmä kertoi tule-
vasta Lääkehoidon päivästä ja Kanta-lääkityslistan tilanteesta. Lääkkeenkäyttäjän osallisuus -työ-
ryhmä puhui selkokielen lääkeinformaation tarpeesta. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihen-
kilöiden -työryhmä: Farmasian päivien yhteydessä järjestetty Lääkealan opettajien monialainen
foorumi (LOMF) onnistui hyvin ja keräsi 41 osallistujaa (opettajia ja päivien osallistujia). Huolta on
herättänyt, että osallistuneissa oli vain 1 lähihoitajaopettaja, ja näiden opettajien kontaktointiin kiin-
nitetään jatkossa enemmän huomiota. Englanninkieliselle materiaalille olisi opetuksessa tarvetta.
Työryhmä haluaa käynnistää yhteistyötä myös sosiaalipuolen kanssa. Tunne lääkkeesi -sivuston
päivitysvuorot ovat jaossa ja sivustolla on jo yli 4000 seuraajaa. Koordinaatioryhmässä keskustel-
tiin myös verkostossa mukana olevien organisaatioiden viestintähenkilöiden listauksesta. Lääkein-
formaatiofoorumeissa 3.11. oli 250 osallistujaa, ja foorumin tallenne katsottavissa esim. Fimean
YouTube-kanavalla. Foorumi on saanut pääsääntöisesti positiivista palautetta (etenkin paneeli).

Työryhmästä ainakin Leena Saastamoinen ja Emma Aarnio osallistuivat yhteistapaamiseen 2.2.
Uutinen yhteistapaamisesta on luettavissa Fimean sivuilla: [https://www.fimea.fi/-/kansallinen-laa-
keinformaatioverkosto-kokoontui-yhteistapaamiseen-2.2.2023](https://www.fimea.fi/-/kansallinen-laa-keinformaatioverkosto-kokoontui-yhteistapaamiseen-2.2.2023). Tapaamisessa esiteltiin koordinaa-
tiotyöryhmän uusi puheenjohtaja Piia Vuorela (Fimean Turvallisuus ja vaikuttavuus -vastualueen
johtaja). Kaikki verkoston työryhmät kertoivat kuulumisiaan (pääasiassa sama sisältö kuin koordi-
naatioryhmän kokouksessa). Viestijät-työryhmä toivoo verkostossa mukana olevien organisaatioi-
den viestintäosaajien yhteystietoja (voi toimittaa suoraan Petra Tirkkoselle tai esim. Päivi Kiviran-
nalle). Pienryhmissä pelattiin Sitran Hyvät kortit -peliä sekä paikan päällä että etänä. Lisäksi Heikki

Virkkunen THL:stä piti esityksen Kanta-lääkityslistan tilanteesta. Lista ollaan ottamassa käyttöön 3. kvartaalina 2025. Käyttöönotto vaatii vielä lainsäädäntömuutoksia. Pakolliseksi lääkityslista on tulossa 1.10.2027. Mitätöinti ollaan korvaamassa reseptin poistolla, puhelinreseptin voimassaoloaikaan ollaan rajaamassa 3 kk:een ja uusimispyynnöt tulevat nähtäväksi kaikille määräjille.

3. Toimikausi 2021–2023: Työryhmän toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet ja niiden toteutumisen seuranta

Tulevan toiminnan suunnittelu

Tutkimusstrategian päivitystä varten muodostettu pienryhmä on pyytänyt kommentteja/palautetta työryhmältä tutkimusstrategiasta. Käytiin keskustelua tulleista kommentteista. Keskustelua päivittämisestä jatketaan seuraavassa kokouksessa. Työryhmässä toteutetaan myös vierailut muihin työryhmiin päivitystä varten. Näillä vierailuilla käydään läpi tutkimusstrategia, esitellään tiivistelmä siihen tulleista kommentteista, pyydetään kommentteja strategian rakenteesta, sisällöstä, tutkimusaiheista sekä päivitystarpeista. Vierailuilla myös tiedotetaan tulevasta kyselystä verkostolle. Vierailuista tehdään yhteenveto Tutkimus ja seuranta -työryhmän kokoukseen. Vierailuille työryhmää lähtee edustamaan Hanna, Kari, Juha sekä Marika (Emma varalla).

Tutkimusstrategian päivittämisestä keskustellessa nousi ajatus tutkimusten kriittiseen lukutaitoon liittyvästä seminaarista. Ajankohta voisi olla ensi vuonna ja yksi puhujaehdokas Juhani Knuuti.

Leena ja Juha ovat luonnostelleet ensimmäistä versiota kyselyä verkoston jäsenille verkoston toiminnasta ja Lääkeinformaatiostrategian toteutumisesta. He ovat myös pohtineet kyselyä Päivi Kivirannan kanssa. Kysely tullaan toteuttamaan joko loppuvuonna 2023 tai alkuvuonna 2024. Luonnos kyselystä tuodaan mahdollisesti seuraavaan kokoukseen.

Lääkebarometri-pienryhmä (Katri, Marika, Marianne) on kokoontunut. He ovat kommentoineet Lääkebarometrin lääkeinformaatioon liittyviä kysymyksiä ja tehneet kyselyyn ehdotuksia. Vuoden 2023 kyselyn tuloksien analysointia tarjotaan graduaiheeksi vuonna 2024 Helsingin yliopistossa.

Tutkimustarpeista viestimisen työryhmä on aktivoitumassa uudestaan kevään aikana.

Päivitystarpeet

Keskusteltiin työryhmän toiminnasta käyden läpi toimintasuunnitelmataulukko (liite 1) ja päivittäen se ajan tasalle. Kirjattiin taulukkoon toimenpiteiden toteutumisen seuranta.

Työryhmä potilaiden osallisuudesta rationaalisen lääkehoidon tutkimuksissa (RATTI-tutkimusverkoston, Lääkeinformaatioverkoston ja EUPATI-Suomen yhteistyö) on järjestänyt aamuwebinaarit 8.12. ja 1.2. Joulukuussa aiheena oli potilastutkimusraadin perustaminen ja toiminta (Fimean uutinen: <https://www.fimea.fi/-/aamuwebinaarissa-8.12.2022-kuultiin-hus-potilastutkimusraadin-toiminnasta>). Helmikuussa aiheena olivat kokemukset biologisiin lääkkeisiin liittyviin potilasnäkemysliittävistä tutkimushankkeista tutkijan ja potilasjärjestön näkökulmasta (Fimean uutinen: <https://www.fimea.fi/-/aamuwebinaarissa-kuultiin-kokemuksia-biologisiin-laakkeisiin-liittyviin-potilasnakemyksiin-liittyvasta-tutkimushankkeesta>). Työryhmä järjestää 10.5. webinaarin kanssatutkijuudesta. Ryhmässä on myös tekeillä osallisuuden tarkastuslista tutkijoille.

4. Viestintäryhmä vierailulla

Kohdan käsittely siirrettiin kokouksessa myöhemmäksi kuin alkuperäisessä esityslistassa. Viestintäryhmästä ei päässyt valitettavasti edustajaa paikalle kokoukseen. Keskusteltiin lyhyesti työryhmän viestintätarpeista, jotka ovat toistaiseksi olleet lähinnä Lääkeinformaatioverkoston sisäisiä. Tulevaisuudessa ulkoisia viestintätarpeita tulee olemaan ainakin liittyen Lääkebarometrin tuloksiin. Haasteelliseksi koetaan työryhmän rooli lääkeinformaatioon liittyvän tutkimustiedon viestimisessä (tutkijoiden/työryhmän vastuut) sekä se, millä foorumilla työryhmän tulisi viestiä. Hanna ja Emma menevät vierailulle viestintäryhmään keskustelemaan työryhmän viestinnästä.

5. Seuraavat kokous- ja tapaamisajankohdat

- a) Työryhmän seuraavat kokoukset:
 - a. torstaina 1.6.2023 klo 9-11 (Teams)
- b) Lääkehoidon päivä 16.3.2023
- c) Aamuwebinaari potilaiden osallisuudesta rationaalisen lääkehoidon tutkimuksissa 10.5. klo 8.30-10

6. Muut asiat

Ei muita asioita.

7. Kolme nostoa kokouksesta ja kokouksen päättäminen

1. Työryhmässä on tapahtumassa paljon kuluvana vuonna
2. On tärkeää kuulla, mitä verkostossa ja muissa työryhmissä tapahtuu
3. Aloitettiin jo vuoden 2024 pohdinta (Ajatus tiedon lukutaito -seminaarista)

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 10.47.

Liite 1 Tutkimus ja seuranta –työryhmän toimintasuunnitelma 2021-2023 ja seuranta